

НАПРЯМ 1. ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ ТА ПРАВА. ФІЛОСОФІЯ ПРАВА

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-582-5-1>

ПУТІНІЗМ ЯК ТОТАЛЬНА ЗАГРОЗА ПРАВАМ ЛЮДИНИ

Багрій Юрій Михайлович

*аспірант кафедри правознавства та галузевих юридичних дисциплін
Українського державного університету
імені Михайла Драгоманова
м. Київ, Україна*

Сучасний світ переживає дуже тривожні часи: зруйновано світовий порядок, що був усталеним з часів закінчення Другої світової війни, перекроєно карту Європи, яка не змінювалася з того ж часу, країни Заходу приймають мільйони біженців від російсько-української війни, від палестино-ізраїльської війни, міжнародне право перестало бути дієвим, насильство стало чи не основним засобом вирішення міжнародних проблем тощо. Тривалий час західний світ жив ілюзією того, що демократія перемогла раз і назавжди, і можна розслабитися, жити не напружуючись, безпечно і сито. Проте нині виявилось, що це були лише марні сподівання. Світові диктатури нині стали агресивними, як ніколи, наступ на демократію чинять дружно і наполегливо. Вісь зла Москва- Пекін- Пхеньян розширюється, до них доєднуються Іран та Індія, яка тривалий час тягнулася до Заходу. Нині світова демократія дає тріщини – трясє трампістську Америку, яка жертвує демократичними цінностями та принципами на угоду олігархату, Угорщина на чолі з Орбаном та Словаччина на чолі з Фіцо жертвують ними в обмін на дешеві путінські енергоносії. Колись Солон на пропозицію персів здати без бою державу в обмін на купу срібла, сказав: «Ми не міняємо свободу на гроші». Але це був Солон, в нинішніх Угорщині та Словаччині розмінюють свободу на путінські гроші без особливих роздумів.

Демократія переживає важкі випробування і складно нині однозначно мислити, що вона з ними впорається, бо історія рухається непередбачено. Загроза диктатур – це найперше удар по правах людини, які є найбільшою демократичною цінністю. Людство зробило багато, щоб їх захистити, але, як нині виявилось, не так уже й багато.

Міжнародна система захисту прав людини нині виявилася неспроможною адекватно відреагувати на загрози правам людини від сучасних диктатур.

Особливо агресивною та безжалісною стосовно прав людини виявилася путінська диктатура. Це засвідчила широкомасштабна російсько-українська війна, яка триває четвертий рік. Путінізм – це новітній фашистсько-нацистський режим, проте те, що він новітній не означає, що він сутнісно відрізняється від, напр., німецького 30–40 рр. минулого століття, чи радянського сталінської епохи. Сутність залишилася незмінною – це ідеологія і практика людиноненавистництва, що особливо добре видно на прикладі нинішньої російсько-української війни. А ще були Придністров'я, Грузія у 2008 році, Сирія зовсім недавно, Афганістан, нагорний Карабах і т.п. в минулому столітті. Рашизм нині став просто багатограннішим і філіграннішим, він винаходить все нові способи знищення людини і життя. Він веде гібридну війну, воюючи з усім людським і людяним, усіма можливими способами і засобами. В хід ідуть, окрім економічних та політичних засобів, міфи про «великий руський народ», який покликаний всіх «асвабодж-дять», незалежно від того, просять його про це, чи ні; міф про «велику русскую культуру», яка є взірцем для всіх «малих» культур і народів, хоча насправді є імперською; міф про «велику русскую армію», яка виявилася ордою вбивць, гвалтівників і грабіжників; міф про «єдиний руський народ» і його «єдиний, обчий руський язык», частина якого відбилася від рук і стала розмовляти українською мовою, стала бандерівцями і українськими нацистами і т.п. Насправді Путін мріє про відновлення імперії, а себе бачить новоспеченим імператором. Він розуміє, наскільки небезпечним є для Росії український народ з його прихильністю до природно-правового життя, духу демократії, свободи, вільнодумства тощо, а тому порятунок свого режиму вбачає у знищенні України як суверенної держави і українців як носіїв демократичних цінностей. Тому війна для нього – це єдиний спосіб вирішити його проблему.

Уже в часи стародавнього Риму завойовники знали, що, якщо хочеш завоювати країну, треба знищити індивідуальні права та свободи людей, тому окупанти, здійснивши вторгнення, застосовували насильство в різних формах до населення. Те ж саме зробив і Путін, вторгнувшись в Україну. Буча була не в одному українському місті та селі. Рашизм як тотальне насильство стосовно людини не визнає ніяких її природних прав. Природні права людини – це принципи права, заломлені крізь призму індивідуального буття людини. Їх не випадково називають невідчужуваними, бо їх реалізація – це і є людське життя. Реалізуючи свої природні права, людина стверджує свою самість, розкриває свої сутнісні риси, формується як повноцінний людський

індивід. Будь-яке обмеження прав людини має бути дуже обґрунтованим і обережним, бо неможливість реалізації природних прав людиною зумовить в кінцевому підсумку її частковість, нереалізованість як індивіда.

Найперше рашистська агресія загрожує вітальним правам людини, зокрема праву людини на безпеку. Безпека – це захищеність людини від зовнішніх та внутрішніх загроз, такі умови, при яких людина має можливість жити розмірено, повноцінно, здійснювати свої права, без тривоги про себе і своїх рідних. Коли озброєний агресор вторгається на твою землю, у твій дім, коли ти стаєш мішенню для ворога, твоя безпека зникає. Путіністи хворі хронічно на знищення всього живого. Агресія в Україні – це для них насолода – народ, який ніколи не знав, що таке свобода і як нею користуватися, який був і є вічним рабом власної влади, випустив, об'єктивував свою несвідому руйнівну енергію в українських селах і містах в найрізноманітніших формах: вбиваючи, гвалтуючи, калічаючи, принижуючи, спалюючи, катуючи, викрадаючи тощо українців, знищуючи їх домівки, міста і села. Порушення права на безпеку зумовлює порушення низки природних прав: на життя, на повагу до твоєї гідності, честі, право на справедливість, індивідуальну свободу, право на недоторканність, на свободу слова, думки тощо. Путінізм – це тотальна загроза людині, її правам, і, оскільки Путін не збирається зупинитися на Україні, в його плани входить підкорення, принаймі, частини Європи, то нині всі демократичні нації, прогресивні громадяни повинні використати всі засоби, щоб подолати московського агресора.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-582-5-2>

THE QUALITY OF LAW AS A COMPONENT OF THE PRINCIPLE OF THE RULE OF LAW

Volokhov Oleksii Serhiiovych

Candidate of Sciences (Law), Attorney at Law,

Partner of SLA Attorneys

Kyiv, Ukraine

The rule of law stands as a cornerstone of just governance, ensuring that power is exercised through predictable, fair, and accountable legal mechanisms. At its heart lies the quality of law, the attributes that render laws effective, legitimate, and capable of guiding human behavior while